

Държавен изпит по италиански език за студентите от специалност "Български език и италиански език"

КОМПОНЕНТИ

Държавният изпит цели да провери общата езикова компетентност на студентите в края на четиригодишното им обучение и включва:

1. Диктовка. Тя представлява оригинален текст от италиански автор, възможно е да бъде с известни редакции и съкращения. Обемът е 14-15 стандартни машинописни реда.
2. Граматичен тест със задачи за попълване на празните места с определени словоформи и текст за четене с разбиране. В теста са заложили всички основни граматични правила, изучавани в курса по практически италиански език. Проверява комплексно следните знания: съгласуване по род и число на съществителни и прилагателни имена, употреба на предлози, спрежение на глагола, наклонение на глагола, образуване и съгласуване на глаголните времена, образуване на причастия, образуване на отглаголни съществителни, сравнителна степен на прилагателните имена и наречията.
3. Два текста за превод – един от италиански на български и един от български на италиански. Двата текста са от оригинални произведения със съкращения или редакции и с обем от 10-12 пълноценни изречения.
4. Теоретичен въпрос от областта на италианската лингвистика (морфология и синтаксис) и италианската литература. При разработването се дава възможност за избор на български или италиански език.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

Оценката е средноаритметична от всичките четири компонента на писмения изпит.

1. Диктовката се оценява според броя на допуснатите грешки. Грешка от типа правописна и граматична се санкционира с 25 стотни, грешки при пунктуация се санкционират с 10 стотни. Повтарящи се грешки се броят само веднъж.

2. На граматичния тест се задават определен брой словоформи за попълване. Оценката се поставя според процентното отношение на броя грешки към общия брой както следва:
 - от 51% до 65% се поставя среден 3;
 - от 66% до 79% се поставя добър 4;
 - от 80% до 90% се поставя много добър 5;
 - от 91% до 100 % се поставя отличен 6.

3. При превода от италиански на български език с 25 стотни се санкционира всяка сгрешена смислова единица – дума, словосъчетание или изречение (например фразеологично срастване), грешки в съгласуване на времената, както и грешно интерпретирани синтактични конструкции. Оценява се със слаба оценка при допуснати 14 грешки.

При превода от български на италиански с 20 стотни се санкционира всяка смислова и граматична грешка, както и всяка оставена без превод единица. Оценява със слаба оценка при допуснати 16 грешки.

4. Теоретичният въпрос се оценява със слаба оценка когато съдържанието му не съответства на зададената тема. Когато има допуснати голям брой неточности в предаването на информацията, се

отнема съответния брой точки. Ако теоретичният въпрос е разработен на италиански език, може да се даде бонус до 1 единица.

Препоръчителна литература:

1. "Практическа италианска граматика" , автор Нели Раданова , изд. „ Везни -4”
2. „Италианска граматика” , П. Трифоне и М. Палермо в превод на Ив. Тонкин и Д. Карапеткова, ИК „Емас” 2005г.
3. Esercitarsi con la Grammatica, Livello intermedio B1-B2, Patrizia Guida, Manuela Pepe, Guerra Edizioni, 2006
4. Grammatica essenziale della lingua Italiana con esercizi, Marco Mezzadri, Guerra Edizioni, 2007
5. La Grammatica d'uso della lingua italiana, Teoria ed esercizi - livelli A1-B2, Celi Monica, Loredana la Cifra, Hoepli 2010

MORFOLOGIA

Parti del discorso variabili:

- 1) L'articolo: determinativo ed indeterminativo, maschile e femminile, singolare e plurale; articolo partitivo; casi in cui l'articolo si omette.
- 2) Il nome: numero e genere; nomi comuni e nomi propri; nomi concreti e nomi astratti; nomi individuali e nomi collettivi; nomi individuali e nomi collettivi; nomi primitivi, derivati e alterati; nomi composti (singolare e plurale); nomi invariabili, difettivi e sovrabbondanti.
- 3) L'aggettivo: regole di concordanza tra nome e aggettivo; aggettivi variabili e invariabili; particolarità di alcuni aggettivi (bello, quello, buono, grande, santo); formazione del plurale degli aggettivi.
- 4) L'aggettivo qualificativo: funzioni; posizione dell'aggettivo; aggettivo in funzione di sostantivo o avverbio; aggettivi primitivi, derivati, composti, alterati; gradi dell'aggettivo qualificativo (compresi i comparativi e superlativi irregolari).
- 5) Gli aggettivi determinativi: possessivi, dimostrativi, indefiniti, interrogativi, esclamativi, numerali.
- 6) Il pronome: pronomi personali soggetto e complemento; uso delle particelle pronominali.
- 7) Pronomi determinativi (possessivi, dimostrativi, indefiniti, interrogativi, esclamativi, numerali, relativi); differenza tra aggettivi e pronomi determinativi.
- 8) Il verbo: modi e tempi verbali. Verbi transitivi e intransitivi. Il complemento oggetto interno. La forma attiva e passiva del verbo. La forma riflessiva propria, impropria e reciproca. La forma pronominale. La forma impersonale. Verbi ausiliari, servili, causativi, aspettuali. Uso degli ausiliari *essere* e *avere*. Verbi irregolari di ampio uso.

Parti del discorso invariabili:

- 10) L'avverbio: avverbi qualificativi, determinativi, locuzioni avverbiali. Gradi e alterazioni degli avverbi.
- 11) La preposizione: preposizioni semplici e preposizioni articolate; preposizioni improprie (avverbi e aggettivi che svolgono la funzione di preposizioni). Locuzioni prepositive.
- 12) La congiunzione: congiunzioni semplici, congiunzioni composte, locuzioni congiuntive. Congiunzioni coordinanti e subordinanti. Uso di *che*.

SINTASSI

13) La proposizione. I vari tipi di sintagma. La frase minima e i suoi elementi.

14) Il soggetto e il gruppo del soggetto. Le due forme di predicato. Complemento predicativo del soggetto con verbi copulativi.

15) Espansioni della frase minima. Espansioni dirette e indirette. Complemento diretto (o complemento oggetto).

16) I complementi indiretti (I):

vocativo, esclamativo, di specificazione, di denominazione, partitivo, di termine, di agente o di causa efficiente, di luogo, di tempo, di causa, di mezzo, di compagnia, di fine, di modo, di paragone, di luogo, di separazione o allontanamento, di tempo, di età, di limitazione, di qualità, di materia, di materia, di argomento;

17) I complementi indiretti (II):

complementi di quantità; complementi di abbondanza, di privazione, di colpa e di pena, di esclusione, di sostituzione o scambio, distributivo, di vantaggio e svantaggio, concessivo, aggiuntivo, di relazione o reciprocità).

18) Discorso diretto e discorso indiretto.

19) Sintassi del periodo. Diversi tipi di proposizione principale.

20) Diversi tipi di proposizione coordinata

21) Diversi tipi di proposizione subordinata e subordinata avverbiale.

Препоръчителна литература :

M. D' Acunto, *Si parla di...* grammatica italiana. A: Fonologia, morfologia, sintassi, 2010.

КОНСПЕКТ ПО ИТАЛИАНСКА ЛИТЕРАТУРА

XIII век

1. Формирането на литературен език: първи документи, разнообразие на наречията, стилово разнообразие. Основни направления в италианската литература през XIII век: народна литература, религиозна литература, поучителна литература, проза и поезия.
2. Основни поетични школи през XIII век: сицилианска поетическа школа, Гуитоне ди Арело и последователите му (гуитонианци), стилновизъм и комично-реалистична поезия.

XIV век

3. Данте Алигиери: „Божествената Комедия“ – средновековност на поемата, духовна и литературна основа на произведението, структура и сюжет на произведението. Други произведения: „Нов живот“, „Конвивио“, „За народното красноречие“, „Монархията“.
4. Франческо Петрарка: мястото на Петрарка в историята. Произведения на народен език: „Песенник“ и „Триумфи“. Основни произведения на латински – „Секретум“, „Африка“, писма.
5. Джовани Бокачо: формиращата функция на произведенията преди „Декамерон“ („Филоколо“, „Филострато“, „Тезеида“, „Елегия за Мадона Фиамета“). „Декамерон“ – структура и обрамчващ разказ, разказвачи и теми на новелите.

XV век

6. Периодизация: Хуманизъм и Ренесанс. Латински Хуманизъм: преоткриване на античността и връщане към латинския език; социални аспекти на Хуманизма - елитаризъм и индивидуализъм; културно единство, академии, хуманисти.
7. Народен Хуманизъм: предпоставки за връщане към народния език и основни характеристики на литературата през този период. Флоренция и двора на Лоренцо деи Медичи като културно средище. Други важни културни центрове: Ферара и Неапол.
8. Рицарска литература: сливане на двата основни цикъла – каролингския и бретонския. Луиджи Пулчи („Морганте“), Матео Мария Боярдо („Влюбеният Орландо“) и Лудовико Ариосто („Бесният Орландо“).

XVI век

9. XVI век: период на разцвет и криза. Дворът като културно средище. Проблемът за езика и теория на имитацията:
10. Основни жанрове в проза през XVI век: трактати (Пиетро Бембо, Балдасар Кастильоне, Джовани дела Каза), биографични и автобиографични произведения (Джорджо Вазари, Бенвенуто Челини), новелистика (основни насоки на развитие).
11. Поезията през XVI век: лирика (Пиетро Бембо петраркизъм, Микеланджело Буонароти, поетеси), Франческо Берни и неговата школа, експериментаторство в поезията (Теофило Фоленго), епическа поезия.
12. Раждане на ренесансовия театър: трагедия, комедия, пасторална драма.

13. Политическата и историческата мисъл през Ренесанса: Николо Макиавели и Франческо Гуичардини.
14. Реформация и Контрареформация и творчеството на Торкуато Тасо.

XVII век

15. Барок: Джамбатиста Марино и бароковата поезия, героично-комичната и сатирична поезия, Алесандро Тасони.
16. Театърът през XVII век: комедия дел арте. Трагедия и комедия, Федерико дела Вале. Мелодрама, Монтеверди.
17. От Барок към Просвещение: академията Аркадия – основни характеристики. Пиетро Метастазео и реформата на мелодрамата.

XVIII век

18. Епохата на Просвещението: разпространение на идеите му в Италия. Културни центрове.
19. Просвещението в Ломбардия : Алесандро и Пиетро Вери. Чезаре Бекария.
20. Джузепе Парини: критика на аристокрацията.
21. Виторио Алфиери и еволюцията на трагедията.
22. Карло Голдони: реформата на театъра и създаването на модерната комедия.

XIX век

23. Епохата на Наполеон. Неокласицизъм и преромантизъм. Винченцо Монти и Уго Фосколо.
24. Романтизъм, периодизация и характеристики.
25. Поезията на романтизма. Джакомо Леопарди: песимизъм и поетика.
26. Романът в епохата на романтизма. Алесандро Мандзони: проблемът за езика, трагедии и политически оди; историческият роман и „Годениците“.
27. Веризъм: Джовани Верга и други писатели веристи.
28. Раждането на модерната поезия. Бунтът на миланската скапилятура. Поезията на Кардучи - между класицизъм и модернизъм.
29. Декадентизъм и символизъм: основна характеристика. Антонио Фогацаро, Джовани Пасколи, Габриеле Д'Анунцио.

XX век

30. Началото на XX век: периодът на управлението на Джолити и списанията, крепусколаризъм, футуризм.
31. Прозата в началото на XX век: Итало Звево и Луиджи Пирандело. Литературната критика: Бенедето Кроче

32. Литературата между двете световни войни: списанията, новият реализъм в прозата, фантастичната литература.
33. Поезията между двете световни войни: херметизъм, Джузепе Унгарети, Еудженио Монтале, Умберто Саба, Салваторе Куазимодо.
34. Реализмът от 30-те години на XX век: Алберто Моравиа, Корадо Алваро, Дино Будзати и др.
35. Неореализмът след втората световна война: Чезаре Павезе, Елио Виторини, Васко Пратолини, Франческо Йовине,, Карло Леви, Карло Касола, Примо Леви, Итало Калвино и др.
36. Експериментализъм на Пиер Паоло Пазолини, нови търсения: Карло Емилио Гада, Джорджо Басани, Умберто Еко и др.